Lietas Nr. 11130055808
Lietas arhīva Nr. K39-0009-15/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Valmierā, 2015.gada 23.janvārī
Valmieras rajona tiesas
tiesnese A.Sīmane
ar tiesas sēdes sekretāri I.Bergmani,
tulkiem I.Bogdanoviču, L.Korņijenko,
piedaloties prokurorei S.Kristapai,
zvērinātai advokātei L.Elsberģei
izskatīja atklātā tiesas sēdē Valmierā, Garā ielā 5, krimināllietu, kurā
/pers. B/, personas kods /personas kods/,
apsūdzēts pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas un 210.panta trešās daļas, 15.panta ceturtās daļas.

k o n s t a t ē j a

/pers. B/ izdarīja viltota dokumenta izmantošanu, kas izdarīts mantkārīgā nolūkā.

/pers. B/ 2008.gada 25.martā VAS „Latvijas Hipotēku un zemes banka" Valmieras filiālē, /adrese/, apzinoties savas darbības noziedzību, mantkārīgā nolūkā, lai iegūtu kredītu, izmantoja pie pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrotiem apstākļiem viltoto VID Kurzemes reģionālās iestādes Liepājas nodaļas izziņu no 18.03.2008. Nr.5.8.1-5/3039 par saviem ienākumiem, kurā norādīta nepatiesa informācija par /pers. B/ ienākumiem /norādīts, ka /pers. B/ bruto ienākumi 2007.gadā ir LVL 78264,57, bet bruto ienākumi 2008.gadā no gada sākuma ir LVL 6402,12, kaut arī pa tiesībā /pers. B/ bruto ienākumi 2007.gadā ir LVL 371,08, bet bruto ienākumi 2008.gadā no gada sākuma ir LVL 42,33/, ko, izmantojot /pers. E/ starpniecību, iesniedza minētās bankas darbiniekiem, kā patiesībai atbilstošu dokumentu, t.i., izmantoja viltotu dokumentu, kas piešķir tiesības pretendēt uz kredīta saņemšanu.

Ar šādu savu rīcību /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, mazāk smagu noziegumu, kas paredzēts Krimināllikuma 275.panta otrajā daļā, likuma redakcijā, kura spēkā līdz 2013.gada 31.martam..

Kā arī /pers.B/ nodots tiesai pēc Krimināllikuma 210.panta trešās daļas un 15.panta ceturtās daļas, likuma redakcijā, kura spēkā līdz 2013.gada 31.martam, par to, ka, turpinot savas noziedzīgās darbības, /pers. B/ sniedzis apzināti nepatiesas ziņas kredīta saņemšanai un, ja /pers. B/ būtu izdevies savu noziedzīgo nodarījumu realizēt līdz galam, tad ar viņa darbībām būtu radīts būtisks kaitējums kreditoram, proti,

/pers. B/ pēc tam, kad pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrota persona bijusi aizpildījusi līzinga pieteikumu- līzinga EUR 44500 apmērā piešķiršanai /25.03.2008. valūtas kurss: 1 EUR =0,702804 LVL, kas kopā sastāda LVL 31274,78/, kurā norādītas nepa tiesas ziņas par /pers. B/ ienākumiem, bet viņš – /pers. B/ to bijis parakstījis, 2008.gada 25.martā pa faksu no Liepājas 3.pasta nodaļas, Jaunā Ostmalā 3/5, Liepājā nosūtījis uz VAS „Latvijas Hipotēku un zemes banka" Valmieras filiāli, Rīgas ielā 9, Valmierā, kur ar /pers. E/ starpniecību iesniegta minētā viltotā VID izziņa kopā ar automašīnas novērtēšanas aktu un pases kopiju.

Apsūdzībā norādīts, ja /pers. B/ būtu izdevies savu noziedzīgo nodomu realizēt līdz galam, tad kreditoram - VAS „Latvijas Hipotēku un zemes banka" būtu radīts būtisks kaitējums, jo būtu nodarīti ievērojami mantiskie zaudējumi- lielā apmērā – LVL 31274,78, kā arī tiktu apdraudēta bankas turpmāka netraucēta kredītspēja. /pers. B/ savu noziedzīgo nodomu neizdevies realizēt no viņa gribas neatkarīgu iemeslu dēļ, jo bankas darbinieki konstatējuši nepatieso ziņu sniegšanas faktu un līzingu nepiešķīruši.

Tiesas izmeklēšanas laikā apsūdzētais /pers. B/ savu vainu viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas, 210.panta trešās daļas -15.panta ceturtās daļas**,** likuma redakcijā, kura spēkā līdz 2013.gada 31.martam neatzina, paskaidrojot, ka neko vairāk par tām liecībām, ko sniedzis iepriekš, paskaidrot nevarot, jo pagājis laiks.

Kriminālprocesa likuma 503.panta 4.punkta kārtībā tika nolasītas /pers. B/ sniegtās liecības pirmstiesas izmeklēšanas laikā.

Būdams nopratināts kā persona, pret kuru uzsākts kriminālprocess 1.sēj.l.l.47-48, tulkojums l.l.52-53 , 2008.gada 28.aprīlī /pers. B/ liecinājis, ka šī gada /2008.gada/ sākumā nolēmis iegādāties BMW markas automašīnu. Tā kā mašīna nebijusi lēta, bet skaidrā naudā norēķināties nevarējis, zinājis, ka būs nepieciešams kredīts vai aizņēmums. Paziņas viņam ieteikuši griezties pie /pers.F/. /pers.F/ zvanījis uz telefona Nr./numurs/. Pirmajā reizē, kad ar viņu sazvanījies, norunājuši tikties Rīgā, pie kaut kāda benzīntanka. Satikušies, viņš izjautājis sīkāk, kādu mašīnu vēloties, par kādu cenu. Pēc kā viņš pateicis, kādi dokumenti būs nepieciešami kredītam. Viņam vajadzējis /pers.B/ pases kopijas, izziņu par ienākumiem, un vērtējuma kopijas mašīnai. Skaidri neatceroties, varbūt viņš /pers.F/prasījis arī citus dokumentus. Kad viņš/pers.B/ savācis visus vajadzīgos dokumentus, sazvanījies ar /pers.F/ un norunājis satikšanos. Tikušies Rīgā tirdzniecības centrā "Mols". Tikšanās reizē viņš /pers.B//pers.F/ nodevis visus dokumentus, tajā skaitā arī izziņu no nodokļu inspekcijas. Pēc tam, kad/pers.F/ atdevis visus dokumentus, konkrētu datumu, kad tas bijis, neatceroties, pēc kāda laika atkal sazvanījušies un /pers.F/teicis, ka viss ir gatavs. Ja nemaldoties, satikušies „Molā". /pers.F/tikšanās laikā iedevis viņam /pers.B/ kaudzi dokumentus un teicis, ka tos vajag aizvest uz vienalga kuru VAS Latvijas Hipotēku un Zemes bankas filiāli. Tā pat viņš teicis, ka bankā viss jau ir gatavs, ka tiklīdz atdošot tos dokumentus, uzreiz iedošot kredītu. Par saviem pakalpojumiem /pers.F/

paprasījis LVL 300,-. Saņemot dokumentus, viņš /pers.B/ ar /pers.F/ uzreiz norēķinājies. Šajā tikšanās reizē klāt bijis viņa /pers.B/ paziņa /pers.E/. Ne viņš/pers.B/, ne /pers.E/ dokumentus neizskatījuši, jo tie atradušies mapē./pers.E/ dzirdējis sarunu, pēc kā pateicis, ka bankā strādā viņa /pers.E/paziņa, ka viņš šos dokumentus var nodot, lai būtu ātrāk. Tā kā viņam /pers.B/ bijis vienalga, kas un kurā bankas filiālē atdos dokumentus, piekritis un atdevis dokumentus /pers.E/. /pers.E/ esot labs paziņa, ar viņu varot sazvanīties pa telefona numuru/numurs/. Cik viņam /pers.B/ zināms /pers.E/ dokumentus nodevis VAS Latvijas Hipotēku un Zemes bankā filiālē, bet kredītu viņš /pers.B/ tā arī neesot saņēmis. Kad ieteikts griezties pie /pers.F/, viņam /pers.B/nebijušas aizdomas, ka kaut kas var nebūt kārtībā. /pers.F/ pirmajā tikšanās reizē teicis, ka viņam ir firma, kas nodarbojas ar palīdzības nodrošināšanu kredītu un aizņēmumu noformēšanā. Tā kā pilnībā neorientējoties visā tajā dokumentu jūklī, tad viņam bijis vieglāk samaksāt naudu un griezties pēc pakalpojuma. Par to, ka ar dokumentiem, kas tikuši atdoti bankā, kaut kas nebijis kārtībā, viņam /pers.B/ pat nebijušas aizdomas. Aizdomas radušās, ka kaut kas nav kā vajag tad, kad pēc kāda laika, viņam /pers.B/ tā ari nepārskaitīts lielais kredīts.

Būdams nopratināts kā aizdomās turētais 1.sēj.l.l.114, /pers. B/ 2008.gada 10.oktobrī papildus savai 2008.gada 28.aprīlī sniegtajai liecībai, kurā minēto informāciju uztur spēkā, piebildis, ka Valsts ieņēmumu dienesta Kurzemes reģionālās iestādes Liepājas nodaļas izziņu Nr.5.8.1-5/3039 par viņa //pers.B/ienākumiem, summā 78264,57 2007.gadā un summā 6402,12 2008.gadā, neesot viltojis un domājot, ka to ir izdarījis iepriekš pieminētais jaunietis/pers.F/ vai /vārds/ /precīzu vārdu neatceroties/, kurš priekš viņa /pers.B/kārtojis dokumentus. Par to, kurš uz viņa vārda aizpildījis VAS Latvijas Hipotēku un zemes banka līzinga pieteikumu par automašīnas /TL marka/ 645 iegādi, neatceroties, bet apskatot viņam /pers.B/ uzrādīto faksa kopiju, varot liecināt, ka paraksts uz šī pieteikuma izskatoties viņa/pers.B/ izpildīts, bet vai pārējais pieteikumā esošais rokraksts esot viņa //pers.B/, nevarot pateikt, jo neatceroties, ka būtu to aizpildījis. Piebilstot, ka visi pieteikumā esošie dati esot par viņu /pers.B/, izņemot mēneša algu, kas patiesībā sastādot ap LVL 300,00. Šo pieteikumu esot nosūtījis 2008.gada 25.martā pa faksu no Liepājas 3. pasta nodaļas, Jaunā Ostmalā 3/5, Liepājā, uz VAS Hipotēku un zemes banka Valmieras filiāli. Piebilstot, ka nekādi nevēlējies no bankas izkrāpt naudu vai kā savādāk apzināti neatmaksāt aizņēmumu un radīt zaudējumus bankai.

Kā izriet no apsūdzības, /pers. B/ izdarīja viltota dokumenta, kas piešķir tiesības izmantošanu, mantkārīgā nolūkā, proti, lai saņemtu kredītu automašīnas iegādei. /pers. B/ iesniedza VAS Latvijas Hipotēku un zemes bankas Valmieras filiālē viltotu VID Kurzemes reģionālās iestādes Liepājas nodaļas izziņu no 18.03.2008. par saviem ienākumiem. Kā izriet no LR AT Tiesu prakses 2012.gada apkopojuma krimināllietās par kredīta un citu aizdevumu negodprātīgu saņemšanu un izmantošanu, analizējot dokumenta, kas piešķir tiesības vai atbrīvo no pienākumiem jēdzienu Krimināllikuma 275.panta izpratnē, analizējot darba vietas un ienākumus apliecinošas izziņas, kas jāiesniedz kreditoram vai citam aizdevuma devējam pirms līguma noslēgšanas, ir dokumenti, kas satur noteikta rakstura ziņas. AT ir norādījusi, ka par dokumentu viltošanu atzīstama neīsta dokumenta izgatavošana vai īsta dokumenta falsifikācija. Ja minētie dokumenti satur īstenībai neatbilstošus faktus vai ziņas, tad tie atzīstami par viltotiem, bet to iesniegšana kredītiestādei vai citam aizdevējam, lai saņemtu kredītu vai citu aizdevumu, ir dokumentu izmantošana. Ar viltotu dokumentu izmantošanu jāsaprot to uzrādīšana /iesniegšana/ valsts institūcijās vai sabiedriskās organizācijās vai uzņēmumos, kā arī citām personām, uzdodot šādu dokumentu par īstu. Apkopojumā ir norādīts, lai saņemtu kredītu vai citu aizdevumu, ieinteresētās personas pienākums ir iesniegt kredīta vai cita aizdevuma izsniedzējam viņa pieprasītās noteikta satura ziņas. Šāda kreditora vai cita aizdevēja prasības neizpildīšana ir šķērslis līguma noslēgšanai par kredīta vai cita aizdevuma izsniegšanu. Tādā nozīmē augstāk minētajiem dokumentiem ir juridiska nozīme, jo tie dod tiesības pretendēt uz noteikta apmēra kredīta vai cita aizdevuma saņemšanu, noslēdzot noteikta satura līgumu. Tātad minētie dokumenti kredīta vai cita aizdevuma ņēmējam dod noteiktas tiesības – pretendēt uz kredīta vai cita aizdevuma saņemšanu, jo, ja pieprasītie dokumenti, kas satur kredīta vai cita aizdevuma izsniedzēja interesējošās ziņas netiek iesniegti, kredīts vai cits aizdevums netiek piešķirts. Tātad par dokumentu, kas dod tiesības, jāatzīst arī tāds dokuments, kurš arī kaut tūlīt nedod tiesības sasniegt vēlamo rezultātu, tomēr ir obligāti nepieciešams, lai iegūtu tiesības tālākai rīcībai ar mērķi sasniegt gala rezultātu. Izejot no apkopojumā minētajiem kritērijiem, tiesa uzskata, ka arī Valsts ieņēmumu dienesta izziņa par personas ienākumiem, ir dokuments, kurš piešķir tiesības pretendēt uz kredīta saņemšanu.

Tiesā nepastāv strīds, ka /pers. B/ ir iesniedzis bankā līzinga saņemšanai Valsts ieņēmumu dienesta izziņu ar nepatiesiem datiem par saviem ienākumiem.

Šādu faktu apstiprina-

- lietā esošais Hipotēku bankas iesniegums 1.sēj.l.l.5, kurā ir norādīts, ka 2008.gada 25.martā Hipotēku bankas Valmieras filiālē ar pieteikumu ir griezies /pers. B/, lai ar SIA Hipolīzings palīdzību iegādātos vieglo automašīnu /TL marka/ 645 EUR 44500, 00 vērtībā. Iesniegumā arī norādīts, ka Valsts ieņēmumu dienesta izziņā uzrādītie ienākumi par 2007/2008 gadiem neatbilst patiesajiem /pers. B/ ienākumiem.

- liecinieks /pers. L/ tiesas sēdē norādot /2.sēj.l.l.13-14/, ka 2008.gadā strādājis VAS Latvijas Hipotēku un zemes bankas drošības departamentā. Cik atceroties, no Hipolīzinga darbiniekiem saņemta informācija, ka iesniegts līzinga pieteikums uz automašīnu /TL marka/ un uz šo pieteikumu izsniegta viltota Valsts ieņēmuma dienesta izziņa par ienākumiem. Noskaidrojuši, ka viltoto izziņu ar dokumentiem uz Hipolīzingu nosūtījusi bankas Valmieras filiāles darbiniece /pers. M/, kura paskaidrojusi, ka minētos dokumentus viņai iedevis viņas vīrs vai draugs /pers.E/ Viņai kā kredītdarbiniecei bijušas tiesības sagatavot dokumentus līzingam. Atklājoties viltotam dokumentam, līzings neesot piešķirts. Pēc viltotās izziņas atklāšanas, /pers.E/ esot zvanījis Hipolīzinga darbiniekam, precīzi, kuram, pateikt nevarot, lai šo izziņu izņemot laukā. /pers. M/ pārrunās norādījusi, ka viņa ir informējusi /pers.E/ par atklājušos viltoto izziņu.

- liecinieks /pers. N/ tiesas sēdē norādot /2.sēj.l.l.59/, ka 2008.gadā strādājis SIA Hipolīzings par līzinga projektu menedžeri un viņa pienākumos bijis līzinga darījumu izskatīšana, tādā sakarā atceroties /pers. B/, kurš bijis pieteicies līzingā automašīnas iegādei. Pieteikumu saņēmis e-pastā no Valmieras filiāles kolēģes /pers. M/. Neatceroties kārtību un secību dokumentu saņemšanai, bet, saņemot Valsts ieņēmuma dienesta izziņu par ienākumiem, piezvanījis uz Valsts ieņēmuma dienestu, lai pārliecinātos par ciparīem, kas tur uzrādīti, tie būtiski atšķīrušies. To pateicis Solvitai un SIA Hipolīzings valdes priekšsēdētājam.

- liecinieces /pers. M/ tiesas izmeklēšanas laikā /2.sēj.l.l.31-32/ apstiprinātais, ka 2008.gadā strādājusi Hipotēku bankā Valmieras filiālē par darījumu speciālisti, ka viņai dokumentus Hipolīzingam ir nodevis /pers. O/ /pers.E/, ko viņa, savukārt, pārsūtījusi Hipolīzingam. Lieciniece pilnīgi apstiprināja pirmstiesas izmeklēšanas laikā sniegto liecību, kura tika nolasīta Kriminālprocea likuma 501.panta 2.punkta kārtībā /1.sēj.l.l.90/, kurā norādīts, ka Valsts ieņēmuma dienesta Kurzemes reģionālās iestādes Liepājas nodaļas izziņu par /pers. B/ ienākumiem /oriģinālu/, transportlīdzekļa /TL marka/ 645 vērtējuma aktu /oriģinālu/, /pers. B/ un pārdevējas /pers.

P/ pases kopijas, viņai iedevis dzīvesbiedrs /pers. O/ /pers.E/ iesniegšanai SIA Hipolīzings līzinga saņemšanai. Bez šiem dokumentiem vēl bijusi vajadzīga automašīnas tehniskā pase un /pers. B/ līzinga pieteikums, kurus /pers.B/atsūtījis pa faksu. Līzinga pieteikums bijis daļēji aizpildīts un viņa ar savu roku pa faksu atsūtītajā pieteikumā aizpildījusi ailes -cena ar PVN, pirmā iemaksa, termiņi, mēneši, informācija par pārdevēju /1.sēj.l.l.6/. Pēc tā visus minētos dokumentus pa faksu nosūtījusi uz SIA Hipolīzings /pers. N/ un pēc tam visus dokumentus nosūtījusi viņam ar kurjerpastu. /pers. B/ pie līzinga līguma noslēgšanas Rīgā vai Valmierā pēc klienta izvēles būtu jāpiestāda līzinga pieteikuma oriģināls. To, ka Valsts ieņēmuma dienesta Kurzemes reģionālās iestādes Liepājas nodaļas izziņa par /pers. B/ ienākumiem ir viltota, uzzinājusi no /pers. N/, kad viņš pēc dokumentu saņemšanas un pārbaudes viņai par to paziņojis.

-lietā esošais un tiesas izmeklēšanas laikā pārbaudītais /pers. B/ 17.03.2008. iesniegums Valsts ieņēmumu dienesta Kurzemes reģionālās iestādes Liepājas nodaļai /1.sēj.l.l.68/ izziņas par ienākumiem izsniegšanai.

- lietā esošais un tiesas izmeklēšanas laikā pārbaudītā /pers. B/ 18.03.2008. Valsts ieņēmumu dienesta Kurzemes reģionālās iestādes Liepājas nodaļas izsniegtā izziņa par ienākumiem /1.sēj.l.l.69 /, kuru ir apstiprinājis nodaļas vadītājs /pers. T/.

- liecinieka /pers. T/ liecībā norādītais, nolasītas Kriminālprocesa likuma 501.panta 4.punkta kārtībā, /1.sēj.l.l.32/, ka viņa parakstītā un 2008.gada 18.martā /pers. B/ izsniegtā izziņa par ienākumiem ar /pers.B/ parakstu par saņemšanu ir patiesībai atbilstoša /1.sēj.l.l.69/, ka uz minētās izziņas ir viņa paraksts, savukārt, izziņa ar /pers.B/ bruto ienākumiem 2007.gadā - LVL 78264,57 un 2008.gadā - LVL 6402,12 /1.sēj.l.l.70/, neatbilstot patiesībai, to viņš neesot parakstījis.

- Hipolīzinga pieteikums /1.sēj.l.l.6/, par kuru pats /pers. B/ norādīja, ka minēto dokumentu viņš esot nosūtījis 2008.gada 25.martā pa faksu no Liepājas 3. pasta nodaļas, Jaunā Ostmalā 3/5, Liepājā uz VAS Hipotēku un zemes banka Valmieras filiāli, apliecinot, ka paraksts uz šī pieteikuma izskatoties viņa izpildīts, bet vai pārējais pieteikumā esošais rokraksts esot viņa, nevarot pateikt, jo neatceroties, ka būtu to aizpildījis. Piebilstot, ka visi pieteikumā esošie dati esot par viņu, izņemot mēneša algu, kas patiesībā sastādot ap LVL 300,00.

Tiesas izmeklēšanas laikā netika iegūti pierādījumi, ka minēto Hipolīzinga pieteikumu bez paša /pers. B/ un /pers. M/ būtu aizpildījusi vēl kāda cita persona. Lieciniece/pers. U/ konkrēti norādīja, kādas ailes minētajā pieteikumā ir aizpildījusi viņa, un tiesai nav pamata neticēt viņai, tādējādi tiesa secina, ka /pers. B/, zinot savus patiesos ienākumus, apzinās, ka pieteikumā norādītā informācija par mēnešalgu LVL 2000 apmērā, citi ienākumi LVL 500 apmērā un ienākumi kopā LVL 2700 apmērā, neatbilst pa tiesībai, bet viņš šādu pieteikumu bankai nosūta, uzrādot konkrētus ienākumus, jo bankā jau ir iesniegta izziņa ar nepatiesi norādītiem ienākumiem, kas ir krietni lielāki un atbilstoši Hipolīzinga pieteikumā minētajiem, tādējādi atzīstot, ka tieši viņš, tīši, apzinoties, ir veicis apsūdzībā minētās darbības, kuras ir pareizi kvalificētas saskaņā ar Krimināllikuma 275.panta otro daļu. Apsūdzētais, būdams krimināltiesiskās atbildības subjekts, izdarījis apzinātas, tīšas darbības, kas tieši vērstas uz viltota dokumenta, tas ir, dokumenta, kas satur patiesībai neatbilstošas ziņas, izmantošanu. Kā otrās daļas kvalificējošā pazīme ir minēto darbību izdarīšana mantkārīgā nolūkā – lai saņemtu bankas kredītu LVL 31274,78 apmērā.

Tiesa uzskata, ka kritiski vērtējamas gan /pers. B/, gan viņa paziņas /pers. O/ /pirmstiesas izmeklēšanas laikā ar uzvārdu /pers.E// liecības /2.sēj.l.l.14-15/ par dokumentu noformēšanu, daļā par /pers. V/, ka tieši /pers.V/ir atbildīgs par dokumentu viltošanu, atzīstot, ka šādā veidā /pers. B/ cenšas izvairīties no atbildības. /pers. O/ /pers.E/ liecināja analogi apsūdzētajam /pers. B/- norādot, ka viņš esot piedāvājis /pers. B/ iegādāties /pers. Z/ automašīnu /TL marka/. Igoram/pers. B/ nebijusi saprašana dokumentu noformēšanai bankai, tāpēc paziņa /pers.R/ ieteicis kādu juristu /pers.F/ vai /vārds/, kas sakārtos dokumentus bankai. /pers.F/ //pers. V// sagatavotos dokumentus nodevis tajā laikā savai dzīvesbiedrei /pers. M/, kura tos tālāk iesniegusi bankā. Kā izrādījies dokumenti bijuši viltoti.

Tiesa kritiski vērtē /pers. B/ un /pers. O///pers.E/ liecības daļā par to, ka /pers. V/ esot teicis, ka dokumenti jāiesniedz jebkurā VAS Latvijas Hipotēku un zemes bankas filiālē, ka bankā viss esot gatavs, ka tiklīdz iesniegšot dokumentus, tā arī būšot kredīts. Kā izriet no /pers. V/ liecībām tiesas sēdē /2.sēj.l.l.60/, no pirmstiesas izmeklēšanas laikā sniegtās liecības /1.sēj.l.l.103/, nolasītas Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punkta kārtībā, tad uz to laiku, kad /pers. B/ iesniedza dokumentus, /pers. V/ minētajā bankā nemaz nestrādāja, viņam faktiski nebija saistība ne ar kādu banku, nebija saistība ar VAS Latvijas Hipotēku un zemes banku. Savukārt, paziņam /pers. O//pers.E/ bija šāda pazīšanās un tieši ar viņa palīdzību dokumenti arī tika iesniegti VAS Latvijas Hipotēku un zemes bankas Valmieras filiālē. Tiesai nav pamata neticēt liecinieka /pers.V/ liecībai daļā par to, ka iepazīstoties ar Valsts ieņēmumu dienesta izziņu par ienākumiem, kurā bijuši norādīti kredītam nepietiekoši ienākumi ap LVL 300,00, teicis, ka ar tādiem ienākumiem kredītu nokārtot nav iespējams un palīdzēt nevar, jo kā izbijušam bankas darbiniekam, viņam bija zināmi kritēriji, pie kādiem kredīti tiek izsniegti, tādējādi arī tika atteikta šī palīdzība. Tiesas izmeklēšanas laikā nav iegūti pierādījumi, ka /pers.V/ būtu kaut kādā veidā ieinteresēts vai viņam būtu dotas kādas norādes no apsūdzētā vai /pers.E/ puses viltot kādu dokumentu. Tiesa uzskata, ka tieši ar paša /pers. B/ rīcību, meklējot cilvēkus, kas viņam varētu palīdzēt saņemt kredītu, norāda uz to, ka apsūdzētais apzinājās un saprata, ka ar patiesajiem ienākumiem līzingu iegūt nevarēs, tāpēc arī meklēja iespējas kā apiet likumu.

Bez tam apsūdzētajam /pers. B/ ir inkriminētas darbības saskaņā ar Krimināllikuma 210.panta trešo daļu -15.panta ceturto daļu, likuma redakcijā, kura spēkā līdz 2013.gada 31.martam, par to, ka /pers. B/ sniedza apzināti nepatiesas ziņas kredīta saņemšanai un, ja /pers. B/ būtu izdevies savu noziedzīgo nodarījumu realizēt līdz galam, tad ar viņa darbībām būtu radīts būtisks kaitējums kreditoram, jo būtu nodarīti ievērojami mantiskie zaudējumi- lielā apmērā – LVL 31274,78, kā arī tiktu apdraudēta bankas turpmāka netraucēta kredītspēja.

LR AT Tiesu prakses 2012.gada apkopojumā krimināllietās par kredīta un citu aizdevumu negodprātīgu saņemšanu un izmantošanu, ir norādīts, ka Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījumus atbilst salikta noziedzīga nodarījuma sastāvam, nosakot atbildību par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu kredīta vai cita aizdevuma saņemšanai un ja ar to radīts būtisks kaitējums valstij, kreditoram vai ar likumu aizsargātām citas personas tiesībām un interesēm. Būtiska kaitējuma satura pamatpazīmes ir dotas likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.panta pirmajā daļā, kurā teikts, ka atbildība par Krimināllikumā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, ar kuru radīts būtisks kaitējums, iestājas divos gadījumos- 1) ja noziedzīgā nodarījuma rezultātā ne vien nodarīts ievērojams mantiskais zaudējums, bet arī apdraudētas vēl citas ar likumu aizsargātās intereses un tiesības vai 2) ja šāds citu interešu apdraudējums ir ievērojams. Izejot no minētā likuma par ievērojamu mantisko zaudējumu atzīstams mantiskais zaudējums, kas nodarījuma izdarīšanas brīdī pārsniedz piecu tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu. Nosakot mantiskā zaudējuma apmēru, tiek ņemts vērā reālais materiālais zaudējums – neatgrieztā aizdevuma summa un neiegūtā peļņa jeb procenti par aizdevuma lietošanu. Apkopojumā norādīts, ka būtiska kaitējuma pamatpazīme ir ievērojama mantiskā zaudējuma reāla nodarīšana, t.i., zaudējums jau ir radies, bet, ja, un minētais attiecas arī uz konkrēto kriminālprocesu, nesaņemot kredītu, vispār nekāds zaudējums kredītiestādei vēl nav radies un nav arī zināms, vai šī persona gribējusi atmaksāt kredītu vai nav to gribējusi, tad minētajā gadījumā, pieteikuma iesniedzēja / arī konkrētajā kriminālprocesā /pers. B// darbības nav pamata kvalificēt kā

Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā paredzētā nodarījuma mēģinājumu.

LR AT Senāta Krimināllietu departaments ir norādījis, ka būtiska kaitējuma formulējumā ir jānorāda arī, kādas konkrētas citas intereses ir bijušas apdraudētas un kāpēc kaitējums sakarā ar to ir vērtējams kā būtisks /AT Senāta Krimināllietu departamenta 2010.gada 8.jūnija lēmums lietā SKK-78/2010 un 2011.gada 1.marta lēmums lietā nr. SKK-7/2011/.

Valsts apsūdzības uzturētāja, tiesas sēdē uzturot apsūdzību pēc Krimināllikuma 210.panta trešās daļas – 15.panta ceturtās daļas nepamatoja būtiska kaitējuma nodarīšanu kreditoram vai citām personām. Tiesas izmeklēšanas laikā netika iegūti pierādījumi, kas dotu pamatu secināt, ka ar apsūdzētā darbībām apdraudētas arī citas ar likumu aizsargātas intereses un tiesības. Apsūdzības uzturētāja vien norādīja, ja /pers. B/ izdotos savu nodomu realizēt līdz galam, tad viņš iegūtu līzinga summu lielā apmērā, kas ir vērtējama kā būtiska summa arī saistībā ar kredītiestādi un kā apsūdzībā norādīts – tiktu apdraudēta bankas turpmāka netraucēta kredītspēja. Kriminālprocesā banka nav atzīta par cietušo, jo par cietušo, ievērojot Kriminālprocesa likuma 95.panta pirmajā daļā noteikto, var būt tāda fiziska vai juridiska persona, kurai ar noziedzīgu nodarījumu ir radīts kaitējums, proti, morāls aizskārums, fiziskas ciešanas vai mantisks zaudējums. Iesniegumā 1.sēj.l.l.5 Hipotēku banka ir norādījusi, ka sakarā ar līzinga atteikumu banka materiālos zaudējumus necieta, un pratinot bankas darbiniekus nav iegūta informācija, kādas bankas intereses vai citas intereses tiktu apdraudētas. Šajā apsūdzības daļā tiesai nav iesniegti objektīvi izvērtējami pierādījumi. Izvērtējot iepriekš minēto, faktu, ka Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā paredzētajam nodarījumam ir materiāls sastāvs, tas ir pabeigts ar seku iestāšanos – būtiska kaitējuma nodarīšanu, ka apsūdzība /pers. B/ ir par Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma mēģinājumu, iztrūkstot Krimināllikuma 210.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvās puses pazīmei - būtiska kaitējuma nodarīšana, /pers. B/ darbības būtu kvalificējamas saskaņā ar Krimināllikuma 210.panta pirmo daļu, likuma redakcijā, kura spēkā līdz 2013.gada 31.martam, kurā paredzētais noziedzīgais nodarījums atbilst formāla noziedzīga nodarījuma sastāvam, t.i., šis nodarījums ir pabeigts ar darbības izdarīšanu, kas izpaužas kā apzināti nepatiesu ziņu sniegšana kredīta vai cita aizdevuma saņemšanai. Viltota dokumenta izmantošana ir sagatavojošās darbības, lai atvieglotu vai nodrošinātu nepamatotu vai cita veida aizdevuma saņemšanu un tās atbilst Krimināllikuma 275.panta otrajā daļā paredzētajam nodarījumam, kura izdarīšanā apsūdzētā vaina ir pierādīta ar iepriekš analizēto pierādījumu kopumu. Saskaņā ar likuma "Grozījumi Krimināllikumā", kuri spēkā no 2013.gada 1.aprīļa, Pārejas noteikumu 1.punktu – personas, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, saucamas pie kriminālatbildības saskaņā ar tām Krimināllikuma normām, kuras bija spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā, turklāt ņemot vērā, ka kriminālatbildība par noziedzīgu nodarījumu nevar iestāties, ja pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas Krimināllikumā par to netiek paredzēta kriminālatbildība.

Izejot no teiktā, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktu - tiesa taisa attaisnojošu spriedumu, ja apsūdzētā izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā nav noziedzīga nodarījuma sastāva, proti, /pers. B/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 210.panta trešās daļas – 15.panta ceturtās daļas, likuma redakcijā, kura spēkā līdz 2013.gada 31.martam, ir attaisnojams.

Ņemot vērā, ka apsūdzētā /pers. B/ vaina apsūdzībā pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas, likuma redakcijā, kura spēkā līdz 2013.gada 31.martam, ir pierādīta, šajā daļā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520.panta pirmo daļu ir taisāms notiesājošs spriedums. Tiesa, atzīstot apsūdzētā vainu par pierādītu, nodarījumu kvalifikāciju, kā tas norādīts apsūdzībā un spriedumā, par atbilstošu Krimināllikuma normām, secina, ka apsūdzētais ir sodāms.

Nosakot soda veidu un mēru apsūdzētajam /pers. B/ pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas, likuma redakcijā, kura spēkā līdz 2013.gada 31.martam, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu ņem vērā, ka apsūdzētais saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu ir izdarījis tīšu, mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu pret pārvaldes kārtību, ka saskaņā ar Krimināllikuma 47., 48.pantu netika konstatēti ne atbildību mīkstinoši, ne atbildību pastiprinoši apstākļi, ņem vērā tiesai zināmos datus par apsūdzētā personību, ka nesodīts, ar vidējo izglītību, strādā, neprecējies, apgādībā ir bērns.

Par Krimināllikuma 275.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ir paredzēta brīvības atņemšana uz laiku līdz trim gadiem vai īslaicīga brīvības atņemšana, vai piespiedu darbs vai naudas sods.

Tiesa atzīst, ka nosakot sodu apsūdzētajam piespiedu darbu veidā 120 stundu apmērā tiks sasniegts Krimināllikuma 35.pantā noteiktais soda mērķis.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmo daļu –ikvienam ir tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez neattaisnotas novilcināšanas. Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem.

LR AT Senāta Krimināllietu departamenta 2013.gada apkopojumā "Tiesu prakse par tiesībām uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā un soda noteikšanā, ja nav ievērotas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā" norādīts, ka kriminālprocesa saprātīgi termiņi ir attiecināmi uz konkrētu personu un saskaņā ar spēkā esošajām kriminālprocesa normām procesu var izbeigt nevis tāpēc, ka tas pārlieku ieildzis, bet gan konkrētu personu var atbrīvot no kriminālatbildības tāpēc, ka pārkāptas viņa tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, no kā izriet, ka personas atbrīvošanai no kriminālatbildības pamatā ir konkrētas personas subjektīvo tiesību – tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā – pārkāpums. Senāts ir norādījis, ka lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu, atbrīvojot personu no kriminālatbildības sakarā ar to, ka pārkāptas viņa tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, iespējama iztiesāšanas laikā, vai nu veicot pierādījumu pārbaudi vai atsakoties no tās veikšanas saskaņā ar Krimināprocesa likuma 499.panta prasībām.

Tiesa neatrod pamatu piemērot Krimināllikuma 58.panta piektās daļas nosacījumu, kas nosaka, ka no kriminālatbildības personu var atbrīvot, ja konstatē, ka nav ievērotas tās tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, uz ko norādīja aizstāve tiesu debašu runā un replikā.

Tiesa atzīst, ka minēto pantu izpratnē konkrētajā gadījumā nevar atzīt par pārkāptām apsūdzētā /pers. B/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, jo lietas iztiesāšanas ilgums nav bijis procesa virzītāja vainas dēļ.

No lietas materiāliem redzams, ka Valmieras rajona tiesā lieta atrodas no 21.10.2010. un lietas izskatīšana nolikta 2011.gada 19.janvārī, uz kuru neierodas apsūdzētais, taču iesniedzis darbnespējas lapu. Ņemot vērā tiesas noslodzi nākamā tiesas sēde nozīmēta 15.11.2011., kura nenotiek sakarā ar aizstāvja lūgumu. Lietas iztiesāšana nolikta 07.03. 2012., uz kuru neierodas ne aizstāvis, ar kuru saskaņots iztiesāšanas laiks, ne apsūdzētais, pavēste atgriezta tiesā ar glabāšanas laika beigšanos. Lietas iztiesāšana nolikta uz 08.01.2013., uz kuru neierodas apsūdzētais, pavēste atgriezta tiesā ar glabāšanas laika beigšanos. Tātad no minētajām četrām tiesas sēdēm tikai vienā reizē bijis attaisnojošs apsūdzētajam neierašanās iemesls. Tiesas izmeklēšana, veicot pierādījumu pārbaudi, ņemot vērā arī prokurores noslodzi, tika uzsākta 17.10.2013. un turpinājās 06.05.2014., 11.11.2014, jo bija uzklausāmi liecinieki, kuri tika vesti piespiedu kārtā. 26.11.2014. tika noteiktas tiesu debates, taču Valmieras rajona tiesa tehnisku iemeslu dēļ bija slēgta un debates,

saskaņojot laiku gan ar valsts apsūdzības uzturētāju, gan ar zvērinātu advokāti tika nozīmētas 23.01.2015. No minētā secināms, ka faktiski apsūdzētais, neierodoties uz tiesas sēdēm nav pildījis Kriminālprocesa likuma 67., 74. pantā noteiktos apsūdzētā pienākumus noteiktajā laikā ierasties procesa veikšanai pilnvarotas amatpersonas norādītajā laikā, šajā gadījumā tiesā, ja uzaicinājums izdarīts likumā noteiktajā kārtībā, kā arī nekavēt un netraucēt kriminālprocesa norisi, uzskatot, ka tieši apsūdzētais nemaz nevēlas kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgos termiņos. No lietas materiāliem redzams un tiesa secina, ka arī pirmstiesas izmeklēšanas laikā no 2008.gada 17.aprīļa līdz lietas nonākšanai tiesā nav pārkāptas /pers. B/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā un nav konstatējama procesa novilcināšana, jo procesā ir veiktas dažādas izmeklēšanas darbības, bez tam arī Valmieras rajona prokuratūrā uz apsūdzības uzrādīšanu apsūdzētais nav ieradies, norādot nepietiekošus iztikas līdzekļus.

Lietiskie pierādījumi – izziņa par /pers. B/ ienākumiem, pieteikums līzinga saņemšanai, automašīnas novērtēšanas akts – pievienoti un glabājas kriminālprocesā, glabājami kopā ar kriminālprocesu visu tā glabāšanas laiku.

No /pers. B/ par labu Tiesu administrācijai piedzenami procesuālie izdevumi – izmaksātie ceļa izdevumi lieciniekam - EUR 14,93 apmērā, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 1.punktu, 368.panta pirmo daļu, ja tie netiek labprātīgi atlīdzināti 30 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511, 512, 513, 514, 519.panta 1.punktu, 520, 523, 524, 525, 526, 529, 530. pantiem,

n o s p r i e d a

/pers. B/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 275.panta otrās daļas, likuma redakcijā, kura spēkā līdz 2013.gada 31.martam, un **/pers. B/** sodīt ar piespiedu darbu uz 120 /viens simts divdesmit /stundām.

/pers. B/ atzīt par nevainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 210.panta trešās daļas, 15.panta ceturtās daļas**,** likuma redakcijā, kura spēkā līdz 2013.gada 31.martam, un attaisnot.

Lietiskos pierādījumus – izziņu par /pers. B/ ienākumiem, pieteikumu līzinga saņemšanai, automašīnas novērtēšanas aktu – pievienoti un glabājas kriminālprocesā, glabāt kopā ar kriminālprocesu visu tā glabāšanas laiku.

Piedzīt no **/pers. B/** par labu Tiesu administrācijai procesuālos izdevumus – izmaksātos ceļa izdevumus lieciniekam - EUR 14,93 /četrpadsmit euro 93 centi/ apmērā.

Sprieduma labprātīgai izpildei daļā par procesuālo izdevumu samaksāšanu noteikt termiņu - 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt un noprotestēt 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību Valmieras rajona tiesā.

Pilns spriedums pieejams 2015.gada 6.februārī.

Tiesnese A.Sīmane